

پیشرفت تحصیلی: نقش نیازهای روان‌شناختی اساسی و سبک‌های هویت

نویسندگان: دکتر مسعود غلامعلی لواسانی^{۱*}، هیمن خضری آذر^۲، جواد امانی^۳
و صابر علیزاده^۳

۱. دانشیار گروه روان‌شناسی تربیتی دانشگاه تهران
۲. کارشناس ارشد روان‌شناسی تربیتی دانشگاه تهران
۳. کارشناس ارشد روان‌شناسی تربیتی دانشگاه ارومیه

*نویسنده مسئول: دکتر مسعود غلامعلی لواسانی Lavasani@ut.ac.ir

چکیده

هدف پژوهش حاضر، بررسی تأثیر نیازهای روان‌شناختی اساسی بر پیشرفت تحصیلی دانشجویان با واسطه‌گری سبک‌های هویت (اطلاعاتی، هنجاری و مغشوش/اجتنابی) با استفاده از مدل معادلات ساختاری، بوده است. بدین منظور ۳۳۰ نفر از دانشجویان دوره کارشناسی دانشگاه ارومیه (۱۶۶ پسر و ۱۶۴ دختر) با استفاده از نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای، انتخاب شده و به پرسشنامه نیازهای روانی اساسی لاگوردیا و همکاران (۲۰۰۰) و سبک‌های هویت برزونسکی (۱۹۹۲) پاسخ دادند. یافته‌های به‌دست آمده نشان داد: نیازهای روان‌شناختی اساسی، اثر مستقیم مثبت و معنادار بر سبک هویت اطلاعاتی، هنجاری و اثر مستقیم منفی بر سبک هویت مغشوش داشته و از طریق این متغیرها (سبک‌های هویت) به صورت غیر مستقیم بر پیشرفت تحصیلی، اثر می‌گذارند هم‌چنین نیازهای روان‌شناختی اساسی اثر مستقیم مثبت و معنادار بر پیشرفت تحصیلی دانشجویان داشته است. اثر مستقیم سبک هویت اطلاعاتی بر پیشرفت تحصیلی مثبت و معنادار اما اثر سبک هویت هنجاری بر پیشرفت تحصیلی، منفی و معنادار بود. اثر مستقیم سبک هویت مغشوش/اجتنابی نیز بر پیشرفت تحصیلی، معنادار نبود. در مجموع یافته‌ها، نقش نیازهای روان‌شناختی اساسی و سبک‌های هویت در پیشرفت تحصیلی را تأیید می‌کنند.

کلید واژه‌ها: نیازهای روان‌شناختی، سبک‌های هویت، پیشرفت تحصیلی

پژوهش‌های آموزش و یادگیری

(دانشور و همکار)

• دریافت مقاله: ۸۹/۵/۵

• پذیرش مقاله: ۹۰/۳/۷

Journal of Shahed University

Eighteenth Year, No.1 Spring & Summer 2011

Training & Learning Researches

دوفصلنامه دانشگاه شاهد
سال هجدهم - دوره جدید
شماره ۱
بهار و تابستان ۱۳۹۰

مقدمه

می‌باشد. اریکسون معتقد است که فرد در طول زندگی خود یک وظیفه اساسی دارد که بسیار مهم است و آن ساخت و نگهداری احساسی نیرومند، از هویت من است. در صورتی که فرد نتواند به چنین احساس نیرومندی دست یابد زمینه را برای شکل‌گیری آسیب‌های روانی مهیا می‌سازد [۴].

دستیابی به هویت، به عنوان توانایی تجربه خود به صورت چیزی پیوسته و یکپارچه در طی زمان و عمل بر اساس آن و رسیدن به تعریفی خاص و منحصر به فرد از خود، از تکالیف اصلی دوران نوجوانی به شمار می‌رود [۵]. اما در جوامع امروزی به دلیل پیچیدگی زندگی، الزام ناشی از دوره‌های تحصیلی طولانی و استقلال اقتصادی در آغاز زندگی شغلی، دوره نوجوانی طولانی‌تر شده است. به این دلیل دستیابی به استقلال اقتصادی دیرتر حاصل شده و جدایی از والدین و تشکیل زندگی مستقل با تأخیر زیادی همراه است. برای اغلب جوانان رسیدن به استقلال در ۱۸ الی ۲۰ سالگی و در موارد نسبتاً زیادی در ۲۰ الی ۲۵ سالگی امکان‌پذیر می‌شود [۶]. بنابراین دانشجویان نه تنها باید با چالش‌ها و مشکلات مربوط به جدا شدن از خانواده، تطابق با محیط اجتماعی و انتظارات تحصیلی جدید مواجه شوند، بلکه تکلیف تکمیل هویت را نیز باید به اتمام رسانند. اریکسون از این دوره به عنوان دوره‌ای یاد می‌کند که فرصتی برای کشف فعالانه انتخاب‌های زندگی و تلاش برای شکل‌دهی حس هویت پایدار و یکپارچه است [۵].

در تلاش برای عملیاتی کردن تفاوت‌ها در شکل‌گیری هویت، برزونسکی مدلی فرآیندی برای تبیین تفاوت‌ها در چگونگی فرآیندهای فردی و کشف اطلاعات مرتبط با هویت رشد داد [۱]. وی در قالب یک رویکرد شناختی-اجتماعی به مسئله شکل‌گیری هویت می‌پردازد و بر این امر تأکید دارد که چگونه افراد از لحاظ سبک‌هایی که در مواجهه با اطلاعات مرتبط با هویت اتخاذ می‌کنند از یکدیگر متمایز می‌شوند [۷ و ۸]. برزونسکی سه سبک پردازش را شناسایی کرد: سبک

این موضوع که چه عواملی بر پیشرفت تحصیلی دانشجویان تأثیر می‌گذارد، یا سهم و مشارکت هر عامل چه اندازه است؟ همواره از حیطه‌های مورد علاقه پژوهشگران و به خصوص روانشناسان تربیتی بوده است. منظور از پیشرفت تحصیلی موفقیت در امر تحصیل است که می‌تواند به مهارت در امری خاص یا تخصص در بخشی از دانش منجر شود. از آنجا که پیشرفت تحصیلی دانشجویان یکی از ابعاد مهم نظام‌های آموزش عالی است و اغلب از آن به عنوان یکی از ملاک‌های کارآیی نظام آموزش عالی یاد می‌شود، همچنین با توجه به ارتباط پیشرفت تحصیلی با پیامدهای مثبت تحولی از قبیل کاهش بزهکاری، کاهش آسیب‌های روانی، کاهش خطر سوء مصرف مواد و افزایش موفقیت‌های شغلی و تحصیلی، پرداختن به پیشرفت تحصیلی و مورد بررسی قرار دادن متغیرهای مرتبط با آن از اهمیت فراوانی برخوردار است. با این تفصیل کسب آگاهی در مورد پیشایندهای بالقوه پیشرفت تحصیلی برای ذی‌نفعان آموزشی حائز اهمیتی دوچندان است [۱]. مطالعات متعددی از مناظر گوناگون، عوامل اثرگذار بر پیشرفت تحصیلی را مورد بررسی قرار داده‌اند. ویژگی بررسی‌های جدید آن است که در آنها نگاه تک‌بعدی، جای خود را به نگاه چندبعدی و نظام‌مند داده است و هدف شناسایی متغیرهای اثرگذار بر عملکرد تحصیلی است. از جمله دیدگاه‌های مهم در زمینه بررسی پیشرفت تحصیلی نظریه خودتعیین‌گری^۱ و سبک‌های هویت^۲ می‌باشند. بر این اساس، مطالعه حاضر در پی واریسی رابطه بین سبک‌های هویت و نیازهای روانشناختی^۳، همچنین اثرات مستقیم و غیرمستقیم این متغیرها بر پیشرفت تحصیلی در چارچوب یک الگوی علی است [۲ و ۳].

یکی از مفاهیم اساسی در نظریه تحول روانی-اجتماعی اریکسون "هویت من"^۳ و چگونگی تحول آن

1. self-determination

2. identity styles

3. psychological needs

منفی دارد [۱۴].

از سوی دیگر یکی از مهمترین نظریه‌های انگیزش، نظریه خودتعیین‌گری است. مطابق با این نظریه، سه نیاز روان‌شناختی اساسی وجود دارد: خودمختاری^۴، شایستگی^۵ و ارتباط^۶. این نظریه فرض می‌کند که نیازها برای شایستگی، ارتباط و خودمختاری زیربنای رفتارهای انسان هستند. آنها فطری و برای رشد و بهزیستی روان‌شناختی ضروری هستند [۱۵، ۱۶ و ۱۷]. فرض دیگر این است که در هر حیطه‌ای از زندگی انسان، فرصت‌ها برای تجربه خودمختاری، شایستگی و ارتباط در ارتقای رضایت از زندگی و بهزیستی ضروری است [۱۶ و ۱۸]. نیاز خودمختاری، نیاز برای خود-پیروی و داشتن احساس انتخاب در شروع، نگهداری و تنظیم فعالیت‌ها است. خودمختاری هنگامی اتفاق می‌افتد که افراد احساس کنند علت رفتارشان هستند؛ یعنی آنها احساس اراده مطمئن در انتخاب‌هایشان دارند و قادر به عملکرد مطلوب هستند [۱۹].

شایستگی عبارت است از نیاز به مؤثر بودن در تعامل‌ها با محیط که بیانگر میل به کار بردن استعدادها و مهارت‌ها و در انجام این کار، دنبال کردن چالش‌های بهینه و تسلط یافتن بر آنها است. شایستگی برای دنبال کردن چالش‌های بهینه، و به خرج دادن تلاش لازم برای تسلط یافتن بر آنها، انگیزش فطری تأمین می‌کند. ارتباط نیاز به برقراری پیوندها و دلبستگی‌های عاطفی با دیگران است و این نیاز بیانگر میل به مرتبط بودن عاطفی و درگیر بودن در روابط صمیمانه است. ارتباط ساختار انگیزشی مهمی است، زیرا زمانی که روابط میان فردی افراد از نیاز آنها به ارتباط حمایت می‌کند، بهتر انجام وظیفه نموده، در برابر استرس انعطاف پذیرتر می‌شوند، و از مشکلات روان‌شناختی کمتری خبر می‌دهند [۲۰].

مطابق با نظریه خودتعیین‌گری، افراد اهدافی را دنبال

پردازش اطلاعاتی^۱، سبک پردازش هنجاری^۲ و سبک پردازش مغشوش / اجتنابی^۳. سبک هویت اطلاعاتی با کاوش فعال برای به دست آوردن و ارزیابی اطلاعات مرتبط با خود به منظور تصمیم‌گیری و حل مسائل مرتبط است. آن‌ها دوباره سازه‌های مربوط به خویشتن شک می‌کنند و می‌خواهند آن‌ها را آزمون کنند و هنگامی که با بازخوردهای متفاوتی روبرو می‌شوند می‌خواهند در ویژگی‌های هویت خود تجدید نظر کنند [۹۳].

سبک هویت هنجاری بر هم‌نوایی با انتظارات افراد مهم دیگر هنگام حل مسأله و تصمیم‌گیری مرتبط است. این افراد ارزش‌ها و عقاید را بدون ارزیابی آگاهانه می‌پذیرند و درونی می‌کنند. تحقیقات نشان می‌دهد که آن‌ها نیز هشیار و بشاش هستند اما برای ابهام تحمل کمی دارند و نیاز قوی به ساختار و حصار شناختی دارند [۱۰، ۱۱، ۳ و ۱۲].

سبک هویت مغشوش / اجتنابی با تعویق و اجتناب از حل مسأله و تصمیم‌گیری مرتبط است. مشخص شده که بین جهت‌گیری هویتی سردرگم یا اجتنابی با مقابله اجتماعی، خود ناتوان‌سازی، هدایت از سوی دیگران و راهبردهای تصمیم‌گیری غیر انطباقی رابطه مثبت و با خوداندیشی، هشیار و مقاومت شناختی رابطه منفی وجود دارد [۱۲، ۹ و ۱۳].

پژوهش‌هایی که به بررسی ارتباط سبک‌های پردازش هویت با پیشرفت تحصیلی پرداخته‌اند نشان می‌دهند که عملکرد تحصیلی افرادی که دارای سبک هویت اطلاعاتی هستند مثبت و عملکرد تحصیلی افراد با سبک هویت مغشوش / اجتنابی منفی است [۱۲]. سبک هویت اطلاعاتی به صورت مستقیم و هم‌با میانجی‌گری خودکارآمدی تحصیلی بر پیشرفت تحصیلی اثر مثبت دارد و سبک هویت مغشوش / اجتنابی بر پیشرفت تحصیلی اثر مستقیم منفی و با خودکارآمدی رابطه‌ای

4. Autonomy

5. Competence

6. related

1. Informational style

2. Normative style

3. Diffuse / avoidant style

خود تعیین‌گری تشخیص داد که هویت در تعامل مستمر با دنیای فیزیکی و اجتماعی رشد می‌یابد [۲۴]. پژوهش‌هایی که رابطه بین نیازهای روانی با سبک‌های هویت را مورد بررسی قرار داده‌اند بسیار کم هستند. و پژوهش‌های مربوطه در این زمینه بیشتر رابطه بین نیازهای روانشناختی و شکل‌گیری هویت را مورد بررسی قرار داده‌اند. برای مثال یافته‌های پژوهشگران نشان داد که بین نیازهای روانشناختی و انواع هویت رابطه وجود دارد [۲۵ و ۲۶]. در پژوهشی دیگر که به منظور بررسی رابطه بین جهت‌گیری‌های علیتی و سبک‌های هویت مطابق با نظریه خودتعیین‌گری و مدل شناختی-اجتماعی برزونسکی انجام شد، محققان به این نتیجه رسیدند که رابطه مثبتی بین جهت‌گیری‌های علیتی و سبک‌های هویت وجود دارد [۲۴]. در مجموع بررسی پیشینه تجربی نشان می‌دهد که پژوهش‌های اندکی رابطه نیازهای روانی با سبک‌های هویت را بررسی کرده‌اند. بنابر این هدف پژوهش حاضر این است که پلی ارتباطی بین دو نظریه سبک‌های هویت و خودتعیین‌گری ایجاد کند، و همچنین نقش این دو نظریه در پیشرفت تحصیلی دانشجویان را مورد بررسی قرار داده و بر غنای ادبیات پژوهشی در این زمینه بیفزاید. پژوهش حاضر با پیوند دادن ادبیات سبک‌های هویت و نظریه خودتعیین‌گری گام مهمی در راه تلاش برای مرتبط کردن این دو پیشینه بر می‌دارد.

الگوی مفهومی پیشرفت تحصیلی

از آنجا که هویت ممکن است بر انتخاب، رفتارهای کلاسی، عملکرد و گرایش دانش‌آموزان در زمینه تحصیلات تأثیر بگذارد در پژوهش‌های مربوط به تعلیم و تربیت نقش محوری دارد [۲۷]. بنابراین در پژوهش حاضر نقش سبک‌های هویت دانشجویان در پیشرفت تحصیلی آنان مورد بررسی قرار می‌گیرد. از سوی دیگر، مطابق با نظریه خودتعیین‌گری افراد دارای سه نیاز روانشناختی اساسی (خودمختاری، شایستگی و ارتباط) هستند که باعث بهزیستی و انگیزش درونی در هر

می‌کنند که باعث برآورده شدن نیازهای روانی آن‌ها گردد. هنگامی که این نیازها (خودمختاری، شایستگی و ارتباط) برآورده شوند افراد با انگیزش درونی در اعمال مشارکت می‌کنند [۲۱ و ۲۲]. همچنین حمایت معلمان از نیازهای روانشناختی اساسی دانش‌آموزان خودتنظیمی دانش‌آموزان برای یادگیری، عملکرد تحصیلی و بهزیستی آنان را تسهیل می‌کند [۲۳].

نظریه خودتعیین‌گری و نظریه‌های رشد هویت، از جمله مدل برزونسکی، در مفروضات شان درباره رشد خودتنظیمی و خودتعریفی استقلال طلبانه همپوشی دارند: هر دو برحسب فرآیندهای درونی و افزایش انسجام شخصی توصیف شده‌اند. برطبق نظریه خودتعیین‌گری، افراد از طریق فرایند اهداف بالقوه درونی شده، ارزش‌ها، و مکانیزم‌های تنظیمی؛ بازنمایی‌هایی را از خودشان می‌سازند. ماهیت و کیفیت این درونی‌سازی به این بستگی دارد که تا چه حد ارزش‌ها و معیارها در درون مفهوم اصلی شخص از خود ادغام می‌شوند. این دیدگاه تا حدودی، با آنچه برزونسکی گفته همخوانی دارد، وی هویت را نظریه خود و یا ساختار مفهومی فرض کرده که مفروضات فردی، فرضیه‌ها و ساختارهایی را درباره خود به عنوان تجربه در تعامل با جهان اجتماعی و فیزیکی ادغام می‌کند. این نظریه خود، راه مقابله و سازگاری نوجوانان را درزندگی روزمره هدایت و اداره می‌کند. در هر دو نظریه خودتعیین‌گری و مدل شناختی-اجتماعی برزونسکی فرض شده است که درونی‌سازی و ترکیب اهداف، معیارها، راهبردهای خودتنظیمی، و اطلاعات مربوط به خود در نتیجه تعامل افراد و تحول در جهان بیرونی، باعث رشد احساس هویت خود می‌شوند. نظریه خودتعیین‌گری ریشه در فرضیاتی درمورد رشد انسان دارد بدین مفهوم که افراد فعال‌اند و موجوداتی ذاتا رشد‌گرا هستند و گرایش‌های ذاتی در جهت کامل‌تر کردن و یکپارچه‌تر کردن هویت خود دارند. درمقابل، نظریه هویت برزونسکی دیدگاه شناختی تری نسبت به رشد هویت دارد. با این حال، برزونسکی فقط با استناد به نظریه

کننده‌های سبک‌های هویت و پیشرفت تحصیلی موجب افزایش فهم و دانش ما از چگونگی نقش نیازهای روان‌شناختی در شکل‌گیری سبک‌های هویت و پیشرفت تحصیلی دانشجویان می‌شود.

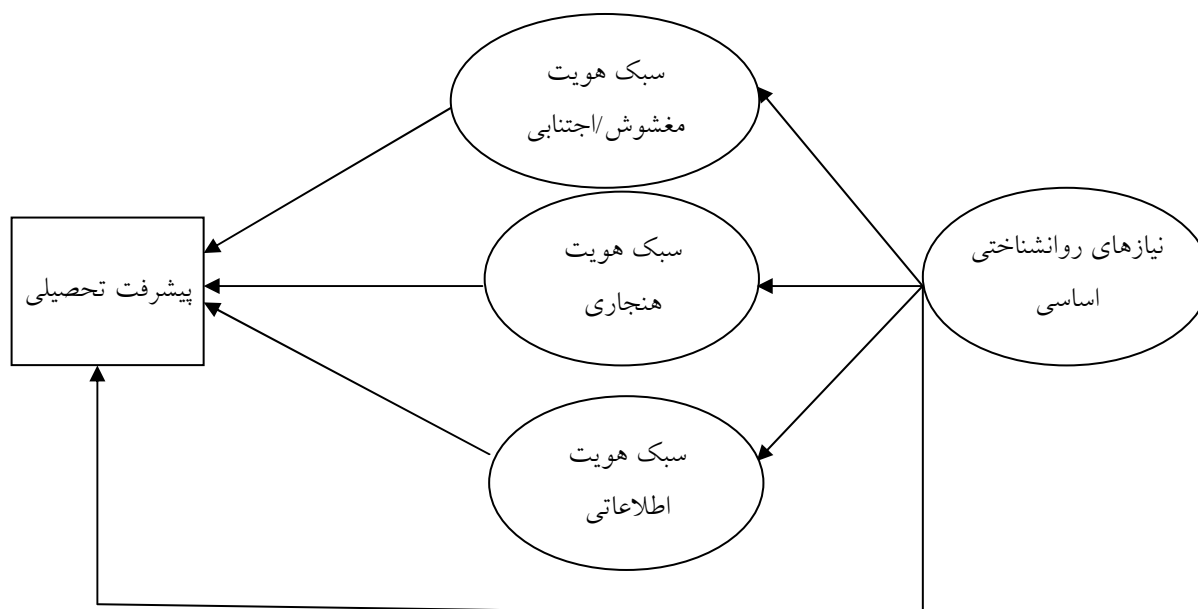
روش

روش اجرای پژوهش حاضر توصیفی و طرح پژوهشی همبستگی از نوع مدل معادلات ساختاری است. زیرا در این پژوهش، روابط بین متغیرها در قالب الگوی علی مورد بررسی قرار می‌گیرد.

جامعه و نمونه آماری پژوهش

جامعه آماری پژوهش حاضر را کلیه دانشجویان دوره کارشناسی دانشگاه ارومیه در سال تحصیلی ۱۳۸۹-۱۳۹۰ تشکیل می‌دهد. ۳۳۰ نفر از این دانشجویان (۱۶۶ نفر پسر و ۱۶۴ نفر دختر) با استفاده از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای به عنوان نمونه انتخاب شدند.

قلمروی از زندگی می‌شوند [۲۸]. همچنین یکی از فرضهای اولیه نظریه خودتعیین‌گری این است که این نظریه عموماً در سراسر فرهنگ‌ها و تمام جنبه‌های زندگی انسان قابل کاربرد است [۲۹]. بنابراین بر اساس نظریه خودتعیین‌گری، سبک‌های هویت و یافته‌های قبلی، مدلی از پیشرفت تحصیلی را پیشنهاد می‌کنیم که در سه گزاره اصلی خلاصه می‌شود: ۱- نیازهای روان‌شناختی اساسی اثر مستقیم بر سبک‌های هویت و پیشرفت تحصیلی دانشجویان دارد. ۲- سبک‌های هویت دانشجویان اثر مستقیم بر پیشرفت تحصیلی آنان دارد. ۳- سبک‌های هویت نقش واسطه‌ای بین نیازهای روان‌شناختی و پیشرفت تحصیلی دانشجویان دارند. در الگوی معادلات ساختاری پژوهش حاضر، هر یک از نیازهای روان‌شناختی اساسی (خودمختاری، شایستگی و ارتباط) به عنوان نشانگری از متغیر مکنون در نظر گرفته شدند. بطور کلی، پژوهش حاضر در پی آن است که با استفاده از روش الگویابی معادلات ساختاری، به آزمون این الگوی مفهومی (شکل ۱) پردازد. بررسی پیش‌بینی

شکل ۱: الگوی مفهومی پژوهش

ابزارها

نکنم و خود را با آنها درگیر نکنم" یکی از گویه‌های سبک مغشوش / اجتنابی است. گویه‌ها بر اساس لیکرت ۵ درجه ای از کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم تنظیم شده بودند. ضریب قابلیت اعتماد این پرسشنامه برای سبک‌های هویت اطلاعاتی، هنجاری و مغشوش / اجتنابی به ترتیب ۰/۷۰، ۰/۶۴ و ۰/۷۶ گزارش شده است [۳۱]. و در پژوهش حاضر با استفاده از آلفای کرونباخ برای سبک هویت اطلاعاتی، هنجاری و مغشوش / اجتنابی به ترتیب ۰/۷۰، ۰/۶۲ و ۰/۶۸ به دست آمد. برای بررسی اعتبار این ابزار از تحلیل تاییدی استفاده شد که شاخص‌های برازش (GFI=۰/۹۵، AGFI=۰/۹۳، CFI=۰/۹۹ و RMSEA=۰/۰۵) به دست آمدند. این شاخص‌ها نشانگر مناسب بودن پرسشنامه جهت اندازه‌گیری سبک‌های هویت در تحقیق حاضر می‌باشد.

پیشرفت تحصیلی: در تحقیق حاضر به منظور بررسی پیشرفت تحصیلی دانشجویان شرکت کننده از معدل کل (معدل کل از شروع دوره تحصیلی کارشناسی تا امتحانات آخرین ترم تحصیلی قبل از اجرا) آنها استفاده شد.

روش تجزیه و تحلیل داده‌ها

پس از محاسبه شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش، به منظور بررسی روابط علی بین متغیرها از روش مدل‌یابی معادلات ساختاری استفاده شد. در الگوی پژوهش حاضر متغیر نیازهای روانشناختی اساسی دانشجویان به عنوان متغیر برون‌زا، و متغیرهای سبک‌های هویت و پیشرفت تحصیلی به عنوان متغیرهای درون‌زا در نظر گرفته شده‌اند.

نتایج

قبل از پرداختن به آزمون الگوی ساختاری، در جدول ۱ شاخص‌های توصیفی (میانگین، انحراف معیار، چولگی و کشیدگی) متغیرها جهت بررسی پراکندگی مناسب و نرمال بودن توزیع داده‌ها ارائه شده است. شاخص‌های چولگی و کشیدگی نشانگر نرمال بودن

نیازهای روانشناختی اساسی: برای اندازه‌گیری این متغیر از مقیاس نیازهای روانشناختی اساسی استفاده شد [۳۰]. این مقیاس از ۲۱ گویه تشکیل شده است که ۷ گویه نیاز روانشناختی خودمختاری، ۶ گویه شایستگی و ۸ گویه ارتباط را می‌سنجند. برای مثال، "احساس می‌کنم که می‌توانم پیشنهادها را برای چگونگی درس خواندن و انجام تکالیفم در کلاس ارائه دهم" یکی از گویه‌های این مقیاس برای نیاز خودمختاری، "اغلب روزها احساس می‌کنم که در کلاس پیشرفت می‌کنم" یکی از گویه‌های نیاز شایستگی و "هم کلاسی‌هایم با من خیلی دوستانه برخورد می‌کنند" یکی از گویه‌های نیاز ارتباط می‌باشد. گویه‌های بر اساس لیکرت پنج درجه ای از کاملاً نادرست است (۱) تا کاملاً درست است (۵) تنظیم شده بودند. ضریب قابلیت اعتماد این مقیاس با استفاده از آلفای کرونباخ، ۰/۸۳ [۱۷]، و در پژوهش حاضر برای خودمختاری، شایستگی و ارتباط به ترتیب ۰/۵۸، ۰/۶۶ و ۰/۶۳ می‌باشد. همچنین برای بررسی اعتبار این ابزار از تحلیل تاییدی استفاده شد که شاخص‌های برازش (GFI=۰/۹۵، AGFI=۰/۹۲، CFI=۰/۹۳ و RMSEA=۰/۰۵) به دست آمد. این شاخص‌ها نشانگر برازش مناسب داده‌ها و اعتبار کافی این پرسشنامه در پژوهش حاضر هستند.

سبک‌های هویت: برای اندازه‌گیری این متغیر از پرسشنامه سبک‌های هویت استفاده شد [۳۱]. این پرسشنامه از ۳۰ گویه تشکیل شده است که ۱۱ گویه سبک هویت اطلاعاتی، ۹ گویه سبک هویت هنجاری و ۱۰ گویه سبک هویت مغشوش / اجتنابی را اندازه‌گیری می‌کنند. برای مثال، "من مدت زمان زیادی را صرف تفکر جدی درباره آنچه باید در زندگی انجام دهم می‌کنم" یکی از گویه‌های سبک اطلاعاتی، "من کم و بیش همیشه بر اساس ارزشهایی که با آنها بزرگ شده‌ام عمل می‌کنم" یکی از گویه‌های سبک هنجاری و "من سعی می‌کنم درباره مشکلات تا جایی که می‌توانم فکر

توزیع داده‌ها می‌باشند. جدول ۲ ماتریس همبستگی متغیرها را نشان می‌دهد، با توجه به این ماتریس رابطه نیازهای روان‌شناختی با سبک‌های هویت اطلاعاتی، هنجاری و پیشرفت تحصیلی مثبت و در سطح ۰/۰۱ معنادار می‌باشد. رابطه نیازهای روان‌شناختی با سبک هویت مغشوش/اجتنابی نیز در سطح ۰/۰۵ منفی و معنادار می‌باشد. پیشرفت تحصیلی علاوه بر نیازهای روانی، با سبک اطلاعاتی نیز رابطه مثبت و معناداری در سطح ۰/۰۱ دارد. رابطه پیشرفت تحصیلی با سبک هویت مغشوش/اجتنابی در سطح ۰/۰۵ منفی و معنادار است. در شکل ۲ مدل آزمون شده پژوهش حاضر ارائه شده است.

توزیع داده‌ها می‌باشند. جدول ۲ ماتریس همبستگی متغیرها را نشان می‌دهد، با توجه به این ماتریس رابطه نیازهای روان‌شناختی با سبک‌های هویت اطلاعاتی، هنجاری و پیشرفت تحصیلی مثبت و در سطح ۰/۰۱ معنادار می‌باشد. رابطه نیازهای روان‌شناختی با سبک هویت مغشوش/اجتنابی نیز در سطح ۰/۰۵ منفی و معنادار می‌باشد. پیشرفت تحصیلی علاوه بر نیازهای روانی، با سبک اطلاعاتی نیز رابطه مثبت و معناداری در سطح ۰/۰۱ دارد. رابطه پیشرفت تحصیلی با سبک هویت مغشوش/اجتنابی در سطح ۰/۰۵ منفی و معنادار است. در شکل ۲ مدل آزمون شده پژوهش حاضر ارائه شده است.

جدول ۱: شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیر	میانگین	انحراف استاندارد	چولگی	کشی‌دگی
نیازهای روان‌شناختی اساسی	۷۱/۳۶	۱۱/۱۲	۰/۰۵	-۰/۴۰
سبک هویت اطلاعاتی	۳۹/۸۲	۶/۱۹	-۰/۵۱	۰/۳۷
سبک هویت هنجاری	۳۱/۸۳	۵/۵۵	-۰/۱۵	-۰/۱۷
سبک هویت مغشوش/اجتنابی	۲۷/۴۸	۶/۲۶	۰/۲۸	۰/۴۲
پیشرفت تحصیلی	۱۵/۱۶	۳/۵۶	-۰/۱۴	-۰/۳۹

جدول ۲: ماتریس همبستگی متغیرهای پژوهش

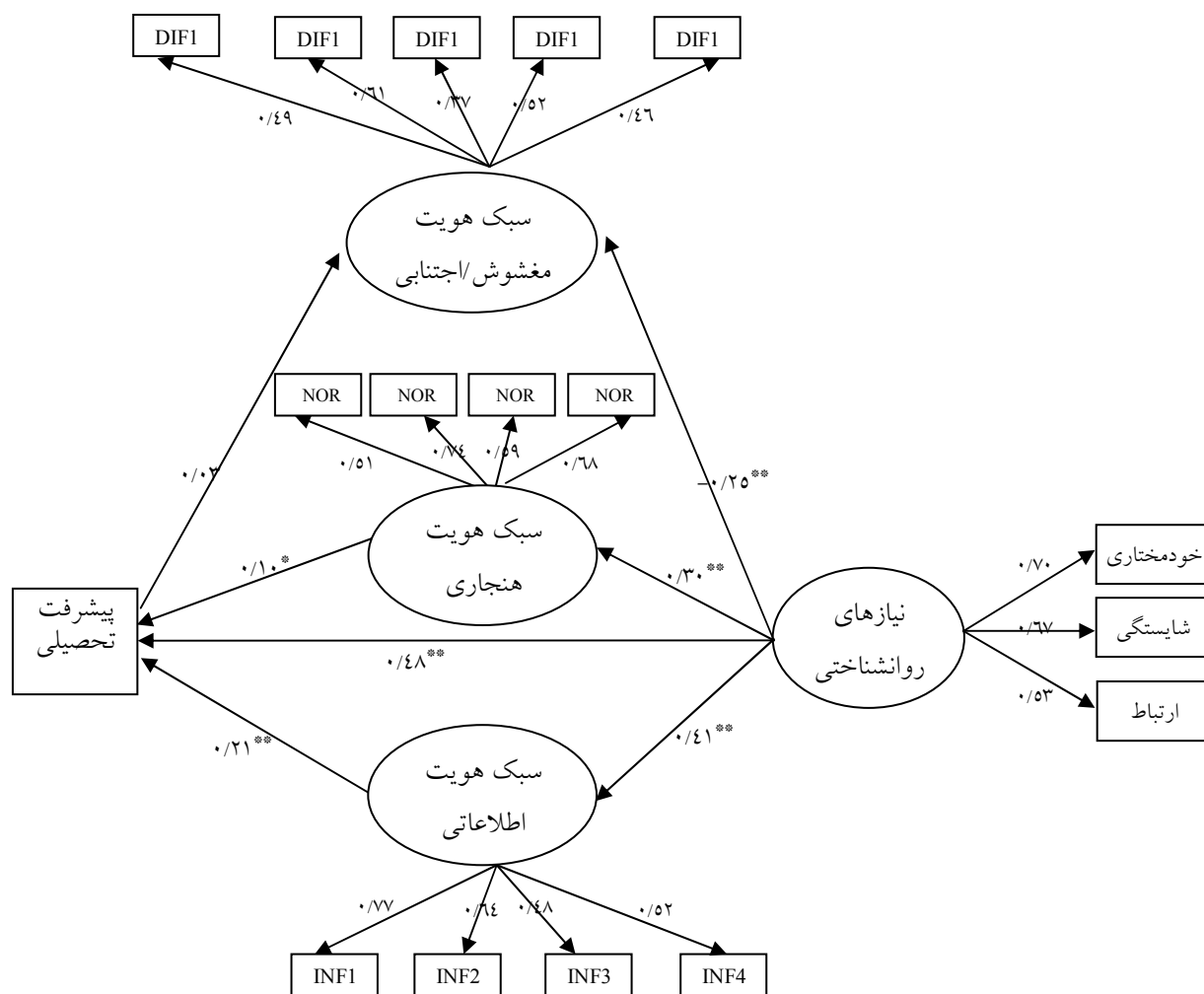
شماره	نام متغیر	۱	۲	۳	۴	۵
۱	نیازهای روان‌شناختی اساسی	۱				
۲	سبک هویت اطلاعاتی	۰/۴۱**	۱			
۳	سبک هویت هنجاری	۰/۳۰**	۰/۲۵**	۱		
۴	سبک هویت مغشوش/اجتنابی	-۰/۲۵*	-۰/۱۱*	-۰/۰۱	۱	
۵	پیشرفت تحصیلی	۰/۵۳**	۰/۳۸**	۰/۱۰	-۰/۱۱*	۱

* p<0.05, ** p<0.01

با توجه به شکل ۲ اثر مستقیم برآورده شدن نیازهای روانی بر سبک‌های هویت اطلاعاتی در سطح ۰/۰۰۱ و هنجاری در سطح ۰/۰۱ مثبت و معنادار می‌باشد، اثر این متغیر بر سبک هویت مغشوش/اجتنابی نیز در سطح ۰/۰۱ منفی و معنادار می‌باشد. همچنین اثر مستقیم نیازهای روانی و سبک اطلاعاتی بر پیشرفت تحصیلی در سطح ۰/۰۰۱ مثبت و معنادار می‌باشد. نیازهای روانی ۱۶ درصد از تغییرات سبک هویت اطلاعاتی، ۹ درصد هنجاری و ۶ درصد مغشوش/اجتنابی را تبیین می‌کنند. این چهار متغیر در مجموع ۳۳ درصد از واریانس پیشرفت تحصیلی را تبیین می‌کنند.

از آنجا که هدف پژوهش حاضر بررسی نقش واسطه‌ای سبک‌های هویت در میان متغیرهای نیازهای روان‌شناختی اساسی و پیشرفت تحصیلی به روش الگوی علی است، در جدول ۳ ضرایب اثر مستقیم، غیر مستقیم، کل، واریانس تبیین شده و سطح معناداری بین متغیرهای پژوهش آورده شده است.

با توجه به جدول ۳ اثر غیر مستقیم نیازهای روانی بر پیشرفت تحصیلی در سطح ۰/۰۵ معنی دار می‌باشد. از آنجایی که این تاثیر از طریق سبک‌های هویت صورت می‌گیرد، نقش واسطه‌ای سبک‌های هویت در ارتباط بین نیازهای روانی و پیشرفت تحصیلی تایید می‌شود.

شکل ۲: الگوی آزمون شده ی پیشرفت تحصیلی

یافته^۳ که مقادیر بیشتر از ۰/۸ قابل قبول هستند، و مجذور میانگین مربعات خطای تقریب^۴ که مقادیر کمتر از ۰/۰۸ نشانگر برازش مناسب الگو هستند.

بحث و نتیجه گیری

هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه میان نیازهای روانشناختی اساسی (خودمختاری، شایستگی و ارتباط) دانشجویان با پیشرفت تحصیلی آنان با توجه به نقش واسطه‌ای سبک‌های هویت (اطلاعاتی، هنجاری و مغشوش/اجتنابی) است. بدین منظور، مدل مفهومی

پس از برآورد پارامترها، برازش مدل بررسی می‌شود. در جدول ۴ شاخص‌های برازش الگوی آزمون شده گزارش شده‌اند که با توجه به شاخص‌هایی که مطرح شده است [۳۲]، الگوی آزمون شده برازش مناسبی با داده‌های گردآوری شده دارد. این شاخص‌ها شامل موارد زیر هستند: χ^2 / df که مقادیر کمتر از ۳ قابل پذیرش هستند، شاخص نیکویی برازش^۱، شاخص برازش تطبیقی^۲ که مقادیر بیشتر از ۰/۹ نشانگر برازش مناسب الگوی هستند، شاخص نیکویی برازش تعدیل

^۳ Adjusted Goodness of Fit Index

^۴ Root Mean Square Error of Approximation

^۱ Goodness of Fit Index

^۲ Comparative Fit Index

روانشناختی اساسی از طریق سبک‌های هویت بر پیشرفت تحصیلی اثر دارد و این متغیرها در مجموع با همدیگر ۰/۳۳ از تغییرات پیشرفت تحصیلی را تبیین می‌کنند.

پیشنهاد شد و با استفاده از روش الگویابی معادلات ساختاری مورد آزمون قرار گرفت. بطور کلی، نتایج معادلات ساختاری نشان داد که مدل پیشنهادی با داده‌های این پژوهش، برازش نسبتاً مناسبی دارد و نیازهای

جدول ۳: اثرات مستقیم، غیرمستقیم، کل و میزان واریانس تبیین شده متغیرها

مسیر	اثر مستقیم	اثر غیر مستقیم	اثر کل	واریانس تبیین شده
به روی پیشرفت تحصیلی از نیازهای روانشناختی اساسی	۰/۴۸**	۰/۰۵*	۰/۵۳**	۰/۳۳
سبک هویت اطلاعاتی	۰/۲۱**	-	۰/۲۱**	
سبک هویت هنجاری	-۰/۱۰*	-	-۰/۱۰*	
سبک هویت مغشوش / اجتنابی	۰/۰۳	-	۰/۰۳	
به روی سبک هویت اطلاعاتی از نیازهای روانشناختی اساسی	۰/۴۱**	-	۰/۴۱**	۰/۱۶
به روی سبک هویت هنجاری از نیازهای روانشناختی اساسی	۰/۳۰**	-	۰/۳۰**	۰/۰۹
به روی سبک هویت مغشوش / اجتنابی از نیازهای روانشناختی اساسی	-۰/۲۵**	-	-۰/۲۵**	۰/۰۶
p<0.05 * ، p<0.01**				

جدول ۴: شاخص‌های برازش الگوی آزمون شده پژوهش

χ^2 / df	GFI	CFI	AGFI	RMSEA
۱/۲۳	۰/۹۸	۰/۹۷	۰/۹۴	۰/۰۸

کنند، دانشجویان احساس خودتعیین‌گری کرده و انگیزش درونی خواهند داشت، اما هنگامیکه این نیازها برآورده نشوند، آنها احساس کنترل‌کرده و انگیزش بیرونی خواهند داشت. انگیزش درونی نیز با درگیری، تلاش، لذت و پایداری بیشتر در تکالیف تحصیلی مرتبط است در نتیجه دانشجویانی که نیازهای روانشناختی آنها برآورده شود پیشرفت تحصیلی بالاتر خواهند داشت. یافته‌ها نشان می‌دهند که نیازهای روانشناختی اساسی اثر مستقیم بر سبک‌های هویت دانشجویان دارد. اثر مستقیم نیازهای روانشناختی بر سبک هویت اطلاعاتی و هنجاری مثبت، اما بر سبک هویت مغشوش

یافته‌ها نشان داد که نیازهای روانشناختی اثر مستقیم مثبتی بر پیشرفت تحصیلی دانشجویان دارد. این یافته با پژوهش قبلی و فرض اساسی نظریه خودتعیین‌گری که نیاز به خودمختاری، شایستگی و ارتباط برای پیشرفت ضروری هستند، مطابقت دارد [۲۳]. مطابق با نظریه خود-تعیین‌گری برآورده شدن نیازهای روانی اساسی با درگیری تحصیلی و نتایج یادگیری بهتر مرتبط است اما عدم برآورده شدن این نیازها با عدم درگیری در تکالیف تحصیلی و در نتیجه نتایج یادگیری ضعیف‌تر مرتبط است. هنگامیکه ساختار کلاسی از برآورده شدن این نیازها (خودمختاری، شایستگی و ارتباط) حمایت می‌

باشند. همچنین افراد با سبک هویت اطلاعاتی نیاز به این دارند که احساس شایستگی کرده زیرا در صورت عدم احساس شایستگی و بی‌کفایتی امکان آن که افراد در زمینه‌های مختلف فعال باشند بسیار پایین است. همه این موارد با توجه به یافته‌های پژوهش حاضر بر می‌گردد به اینکه آیا نیازهای روانشناختی اساسی افراد برآورده شده است یا نه؟ بنابر این در صورتی که این نیازها نادیده گرفته شوند احتمال آن که دانشجویان سبک هویت مغشوش داشته باشند بسیار زیاد است.

یافته‌ی دیگر پژوهش این بود که سبک هویت اطلاعاتی اثر مثبتی بر پیشرفت تحصیلی دانشجویان دارد. این یافته با نتایج پژوهش های [۱۲]، [۳۴] و [۱۴] همخوانی دارد. پژوهشگران استدلال کردند رابطه مثبت سبک اطلاعاتی با پیشرفت تحصیلی به دلیل نگرش اکتشافی و تعهد بالا می‌باشد، افراد با سبک اطلاعاتی به توانایی هایشان باور دارند و این منجر به پیشرفت تحصیلی بالاتر این دانشجویان می‌شود [۱۴]. همچنین این اعتقاد وجود دارد که دانشجویان با سبک هویت اطلاعاتی از استقلال تحصیلی بالایی برخوردارند، برداشت و درک روشنی از اهداف تحصیلی دارند، درگیری تحصیلی بیشتری از خود نشان می‌دهند و تمایل دارند از لحاظ تحصیلی عملکرد خوبی داشته باشند. همچنین سبک هنجاری اثر منفی بر پیشرفت تحصیلی داشت. افراد دارای سبک هنجاری بر معیارها و انتظارات افراد مهم زندگی شان تکیه می‌کنند. این افراد به دلیل فشار در برآورده ساختن انتظارات افراد مهم زندگی شان و ترس از شکست در آنها به نظر می‌رسد که از موقعیت‌های یادگیری و درگیر شدن در تکالیف تحصیلی اجتناب کرده تا خودارزشمندی شان را حفظ کرده و از به مخاطره افتادن آن جلوگیری کنند و در نتیجه از طریق اجتناب از مسائل و موقعیت‌های یادگیری در جهت حفظ ارزش خود تلاش می‌کنند [۳۵]. این افراد همچنین دوست ندارند که در مقابل همسالان در دانشگاه ناکارآمد جلوه کنند به همین جهت با عدم شرکت در تکالیف تحصیلی سعی می‌کنند ارزشمندی خود را حفظ

منفی بود. این یافته با فرض اساسی نظریه خودتعیین‌گری که نیازها برای خودمختاری، شایستگی و ارتباط ایده‌ای برای مردم سراسر جهان و تمام فرهنگ‌ها است و در تمام جنبه‌های زندگی افراد قابل کاربرد هستند مطابقت دارد. این یافته نشان می‌دهد دانشجویانی که نیازهای روانشناختی اساسی آنها برآورده می‌شود گرایش بیشتری به سبک هویت اطلاعاتی و هنجاری دارند. بنابر این، دانشجویانی که اعمالشان براساس ارزش‌ها، اهداف، علایق و انتخاب‌های خودشان است، بیشتر احتمال دارد که اطلاعات مربوط به هویت خود را جستجو کنند و سبک هویت اطلاعاتی داشته باشند. علاوه بر این، دانشجویانی که نیازهای روانشناختی آنها ارضا می‌شود ممکن به منظور برآورده کردن انتظارات افراد مهم، خودشان را برحسب هنجارها و انتظارات آن افراد تعریف کنند و در نتیجه به سبک هویت هنجاری گرایش داشته باشند. دانشجویانی که نیازهای روانشناختی آنها برآورده نمی‌شود احساس می‌کنند که نمی‌توانند بر اساس انتخاب‌ها و ارزش‌های خودشان عمل کنند و بر تنظیم رفتارشان کنترل ندارند در نتیجه چنین افرادی از جستجوی اطلاعات و تصمیم‌گیری اجتناب کرده و در رابطه با جنبه‌های مهم هویت خود احساس سرگردانی می‌کنند. سبک هویت اطلاعاتی خاص نوجوانانی است که قبل از آنکه تصمیماتی را اتخاذ کنند در یک فرایند کاوشگری از طریق جستجو و ارزیابی اطلاعاتی که مرتبط با هویتشان است شرکت می‌کنند. این افراد نسبت به خودپنداره شان حساس هستند. گشودگی به اطلاعات جدید دارند و تمایل دارند وقتی که با اطلاعات ناهمخوان درباره خودشان روبرو می‌شوند جنبه‌هایی از هویتشان را مورد تجدیدنظر قرار دهند [۹]. این افراد هویت خودشان را بصورت شخصی (ارزشهای من و اهداف من) تعریف می‌کنند [۳۳]. بنابر این می‌توان گفت گرایش به سبک هویت اطلاعاتی و کاوشگری برای جستجوگری در زمینه اطلاعات نیاز به این دارد که دانشجویان احساس خودمختاری داشته و آغازگر فعالیتها و کاوش در زمینه مورد علاقه‌شان

انجام و پیگیری امور احساس شایستگی کنند؛ همانطور که نتایج نشان داد سبک هویت اطلاعاتی خواهند داشت. که این به نوبه خود منجر به پیشرفت تحصیلی این دانشجویان می‌شود. علاوه بر این در این دوره دانشجویان نیاز به خودمختاری و احساس شایستگی بیشتری دارند تا بتوانند هویت خود را تحکیم بخشند. فرآیند تشکیل هویت که همان فرایند رسیدن به شخصیت وحدت یافته بزرگسالی است نیاز به توجه هر چه بیشتر داشته و همانطور که نتایج نشان می‌دهد برآورده شدن نیازهای روانی در این زمینه کمک کننده است.

در پژوهش حاضر عوامل مؤثر بر نیازهای روانشناختی بررسی نشده است پیشنهاد می‌گردد پژوهش‌های بعدی در یافتن چنین عواملی تلاش کنند. همچنین داده‌های پژوهش حاضر با استفاده از ابزارهای خودگزارشی دهی بوده است داده‌هایی که با استفاده از ابزارهای خودگزارش دهی به دست می‌آیند سهواً یا عمداً دارای سوگیری هستند. بنابراین پیشنهاد می‌گردد در پژوهش‌های آینده از روش‌های تحقیق کیفی و آمیخته استفاده گردد. در نهایت در مطالعه حاضر نقش جنسیت در رابطه بین متغیرهای پژوهش حاضر بررسی نشده است، پیشنهاد می‌شود که پژوهش‌های آینده آن را مورد توجه قرار دهند.

کنند به نظر می‌رسد که همین اجتناب از موقعیت‌های یادگیری جهت حفظ ارزشمندی شان باعث پیشرفت تحصیلی پایین آنان می‌شود.

اثر سبک هویت مغشوش / اجتنابی بر پیشرفت تحصیلی دانشجویان معنادار نبود. پژوهشگران معتقدند سبک مغشوش / اجتنابی با سطح پایین خود آگاهی، عدم پایداری شناختی، عزت نفس پایین و راهبردهای شناختی ناکارآمد همراه است؛ علاوه بر این، این دانشجویان اهداف تحصیلی روشن و پایداری ندارند. بنابر این، پیشرفت تحصیلی پایین این دانشجویان را می‌توان به باورها، راهبردهای نامناسب و فقدان اهداف تحصیلی روشن و پایدار آنان نسبت داد [۳۵].

در مجموع، یافته‌های پژوهش نشان داد که نیازهای روانشناختی اساسی (خودمختاری، شایستگی و ارتباط) اثر مثبتی بر پیشرفت تحصیلی و سبک هویت اطلاعاتی و هنجاری و اثر منفی بر سبک هویت مغشوش / اجتنابی دانشجویان دارد. بنابر پیشنهاد می‌شود که اساتید از برآورده شدن این نیازها حمایت کنند. از جمله روش‌هایی که باعث برآورده شدن این نیازها می‌شود حمایت از خودمختاری آنان در برابر کنترل می‌باشد پژوهش‌های زیادی نشان داده‌اند که حمایت از خودمختاری توسط اساتید و والدین باعث برآورده شدن این نیازها می‌شود. هنگامیکه این نیازها برآورده می‌شوند و افراد خودشان را آغازگر و هدایت‌گر فعالیت‌ها بدانند، و همچنین در

منابع

10. Berzonsky, M.D. (1997) Identity style: Current research and future directions. Paper Presented at the Meetings of Society for Research in Identity Formation, Miami Beach, FL.
11. Berzonsky, M.D. & Sullivan, C. (1992) Social-cognitive aspects of identity style: Need for cognition, experiential openness, and introspection. *Journal of Adolescent Research*, vol 7: pp. 140-155.
12. Dollinger, S.M. (1995) Identity style and the five-factor model of personality. *Journal of Research in Personality*, vol. 29: pp. 475-479.
13. Berzonsky, M.D. & Ferrari, J. R. (1996) Identity orientation and decisional strategies. *Journal of Personality and Individual Differences*, vol 20: pp. 597-606.
14. Hejazi, E., Shahraray, M., Farsinejad, M. & Asgary, A. (2009) Identity styles and academic achievement: Mediating role of academic self-efficacy. *Social Psychological Education*, vol 12: pp. 123-135.
15. Deci, E. L. & Ryan, R. M. (2008) Facilitating optimal motivation and psychological well-being across life's domains. *Canadian Psychology*, Vol. 49 (1): pp. 14-23.
16. Deci, E. L. & Ryan, R. M. (2000) The what and why of goal pursuits: human needs and the self-determination of behavior. *Psychological Inquiry*, Vol. 11(4): pp. 227-268.
17. Deci, E. L., Ryan, R. M., Gagne, M., Leone, D. R., Usunov, J. & Kornazheva, B. P. (2001) Need satisfaction, motivation, and well-being in the work organizations of a former eastern bloc country: A cross-cultural study of self-determination. *Society for Personality and Social Psychology*, vol 27: pp. 930-942.
18. Levesque, C., Zuehlke, A. N., Stanek, L.R. & Ryan, R. M. (2004) Autonomy and competence in German and American university students: A comparative study based on self-
۱. مال احمدی، احسان (۱۳۸۹) الگوی علی روابط بین سبک‌های فرزندپروری ادراک شده، اهداف پیشرفت، خودکارآمدی تحصیلی و پیشرفت تحصیلی در دانشجویان، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تهران.
2. Deci, E.L. & Ryan, R.M. (1985) Intrinsic motivation and self-determination in human behavior. New York: Plenum.
3. Berzonsky, M.D. (1990) Self-construction over the life-span: A process perspective on identity formation. In Neimeyer, G. & Neimeyer, R. A. (Eds), *Advances in personal construct psychology* (1, 155-186). Greenwich. CT: JAI.
4. Erikson, E. (1968) *Identity: Youth and crisis*. New York: Norton.
۵. مکائیلی منیع، فرزانه (۱۳۸۹) رابطه سبک‌های هویت، تعهد هویت و جنسیت با سازگاری دانشجویان با دانشگاه. فصلنامه مطالعات روانشناختی، سال ۶، شماره ۲، صص ۵۱-۷۴.
۶. لطف آبادی، حسین (۱۳۸۴) روانشناسی رشد نوجوانی، جوانی و بزرگسالی. تهران: انتشارات سمت.
7. Berzonsky, M. D. (1989) Identity style: Conceptualization and measurement. *Journal of Adolescent Research*, vol 4: pp. 268-282.
8. Berzonsky, M. D. (2004) Identity processing style, self-construction, and personal epistemic assumptions: A social-cognitive perspective. *European Journal of Development Psychology*, vol. 1(4): pp. 303-315.
9. Berzonsky, M. D. (1992) Identity style and coping strategies. *Journal of Personality*, vol 60: pp. 771-788.

27. Flores-Crespo, P. (2007) Ethnicity, identity and educational achievement in Mexico. *International Journal of Educational Development*, vol 27: pp. 331-339.
28. Ryan, R. M. & Deci, E. L. (2000). Self-determination theory and facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. *American Psychologist*, vol 55: pp. 68-78.
29. Milyavskaya, M. & Koestner, R. (2011) Psychological needs, motivation, and well-being: A test of self-determination theory across multiple domains. *Personality and Individual Differences*. Vol 50: pp. 387-391.
30. La Guardia, J.G., Ryan, R. M., Couchman, C. E. & Deci, E. L. (2000) Within-person variation in security of attachment: A self-determination theory perspective on attachment, need fulfillment, and well-being. *Journal of Personality and Social Psychology*, vol 79: pp. 367-384.
31. Berzonsky, M.D. (1992) Identity style inventory (ISI3). State University of New York at d Cortland, New York 13045
32. Gefen, D., Straub, D.W. & Boudreau, M.-C. (2000) Structural equation modeling and regression: Guidelines for research and practice. *Communications of the Association for Information Systems*, vol 3: pp. 1-78.
۳۳. آقاجانی، محمد حسن؛ فرزاد، ولی الله؛ و شهرآرای، مهراناز (۱۳۸۲) مطالعه ویژگی‌های روانسنجی پرسشنامه سبک‌های هویت. فصلنامه طب و تزکیه، شماره ۵۳، صص ۹-۱۹.
- determination theory. *Journal of Educational Psychology*, Vol. 96 (1): pp. 68-84.
19. Filak, V.F. & Sheldon, K. M. (2003) Student psychological need satisfaction and college teacher-course evaluations. *Journal of Educational Psychology*, vol 23: pp. 235-247.
۲۰. ریو، ج.م. (۲۰۰۴) انگیزش و هیجان. ترجمه: سید محمدی (۱۳۸۶)، تهران: انتشارات ویرایش.
21. Arnone, M. P., Reynolds, R. & Marshall, T. (2009) The effect of early adolescents psychological needs satisfaction upon their perceived competence in information skills and intrinsic motivation for research. *School Libraries Worldwide*, Vol. 15(2): pp. 115-134.
22. Vallerand, R.J. (1997) Toward a hierarchical model of intrinsic and extrinsic motivation. In M. Zanna (Ed.). *Advances in experimental social psychology*, New York: Academic Press, pp.271-360).
23. Niemiec, C.P. & Ryan, R.M. (2009) Autonomy, competence, and relatedness in the classroom: Applying self-determination theory to educational practice. *Theory and Research in Education*, Vol. 7(2): pp. 133-144.
24. Soenens, B., Berzonsky, M.D., Vansteenkiste, M., Beyers, W. & Goossens, L. (2005) Identity styles and causality orientations: In search of the motivational underpinnings of the identity exploration process. *European Journal of Personality*, vol 19: pp. 427-442.
25. Faye, C. & Sharpe, D. (2008) Academic motivation in university: The role of basic psychological needs and identity formation. *Canadian Journal of Behavioural Science*, Vol.40 (4): pp.189-199.
26. Luyckx, K., Vansteenkiste, M., Goossens, L. & Duriez, B. (2009) Basic need satisfaction and identity formation: Bridging self-determination theory and process oriented identity research. *Journal of Counseling Psychology*, Vol. 56(2): pp. 276-288.
34. Boyed, V.S., Hunt, P.F., Kandell, J.J. & Lucas, M.S. (2003) Relationship between identity processing style and academic success in undergraduate students. *Journal of College Student Development*, Vol 44: pp. 155-167.

demic performance. *Personality and Individual Differences*, Vol. 30(1): pp. 235-247.

35. Berzonsky, M.D. & Kuk, L.S. (2005) Identity style, psychosocial maturity, and aca-